

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

BIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie i w wyjątkiem dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Reklamów najchętniej, redakcja nie zwraca.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odesłaniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca do miejscowej kop. 60. Zmiana adresu kop. 20. Listów niepracujących lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.

CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszą petytową jednopięciopaltowy lub jego miejsce: Nadstawa k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. 1. i 2. i 3. kol. po kop. 25, za 4 kol. po kop. 18. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej a 50 proc. drożej. Za dołączenie prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkuwie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 8.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.

TEATR URANJA

Program od wtorku 6 do piątku 9 Stycznia r. b. (włącznie)

Kwiaty miłości i śmierci Wysoce wybitny dramat w 2 dużych częściach „filma Witagraph“

WESELE FIGARO czyli SZALONY DZIEŃ (dalszy ciąg)

CYRULKA SEWILSKIEGO Znamiomita kom. w 2 duż. cz. z udziałem Rudolfa i Dżiszetty.

KRONIKA ECLAIR'A (naturalna)

PIEKNIUTKA LOLO'TTA (komiczne)

Nowości! Na scenie! Nowości!

LEKKOMYSLNA ŻONA

Bardzo wesoła farsa ze śpiewami przez Kisewetera.

Anons: we wtorek 13 stycznia demonstrowany będzie roman p. t. KLUCZE SZCZĘŚCIA

Anons: w poniedziałek 12 Stycznia BENEFIS A. Ali słowicza na zakończenie oryginalny taniec TANGO

Teatr **PARYSKI** II ALEJA 19. TELEF. 343.

Program od wtorku 6 do piątku 9 Stycznia 1914 r. (włącznie)

DUDEK

Ciekawa farsa w 4 części. grana w Warsz. Rządów. Teatrach z ogromnym powodz. w wyk. najlep. art. parysk. Film d'Art.

Nad program: Tygodnik Gaumont'a ostatnie nowości (z natury)

Na scenie pod artyst. kier. F. Stróżewskiego **ZNAWCA KOBIET** Komedja w 1 ak. Z. Przybylskiego.

Uwaga! Dla uczniów, dzieci i młodzieży wejście wzbronione.

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO Najstarszy w Królestwie Telefon M 4-17.

II Aleja № 43.

Program od środy 7 do piątku 9 Stycznia 1914 roku (włącznie)

BIAŁA NIEWOLNICA

Wybitny dramat w 3-ch częściach z serji „Tajemnice Londynu“.

Toreadorzy włoscy (Z tonaję) | Dalekoni Patis. Sprawy błędną Kronika

MAKS RATUJE TONAJĘ | Z okazji występów MAKS LINDEBA w Warszawie tego najświetniejsza komedia.

ON MA DWIE ŻONY Wesoła komedia z francuskiego.

NA SCENIE — pod artystycznym kierunkiem Wł. GŁOGERA

Krakowski Atrakcyjny CYRK

III-a Aleja № 63

R. PAULIUSA.

Dzisiaj w Czwartek 8 Stycznia r. b. — dane będą wielkie atrakcyjne przedstawienia składające się z 3-ch wielkich części — Dzisiaj zmiana programu. Debiut wiejskiej małopolskiej kapeli ze śpiewami i tańcami składającej się z 10 ciu osób dam i mężczyzn. Oprócz tego w przedstawieniach bierze udział cały personel cyrkowy — jak najzdarni, gimnastycy, ekwilibrysty, klowi, atleci, damy baletu i najlepiej trowsane konie. Początek punktualnie o godz. 8 i pół. wiecz. Ceny zwykłe. Z poważaniem **DYREKCJA.**

Od Poniedziałku, 5 Stycznia 1914 r. w Panoramic „OLIMPIA“ 3 Aleja Nr. 75.

Przedstawienia o wielce urozmaiconym programie

TEATR „VARIÉTÉ”

Występy wszechświatowej sławy iluzjonisty **JACOBINI** || Dalsze występy nieocenionego humorysty Ludwikowskiego.

Doktor BRONIAŃSKI PAWEŁ Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.

Choroby skórne, włosów, pięt, weneryczne i Kołomyjska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 popoł. Panie od 3-4 popołud. Stosuje wrodziny wstrzykiwanie SALWARSANU (HATA 606 1914) badała krwi na syfilis.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne

R. Filipowicza

II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.

Przyjęcia: D, FILIPOWICZ od 10-11 i od 3-6 p.p. asyst. Lek.-Dent. 9-11 i od 3-7 po połud.

Lecznica zębów i jamy ustnej

M. Puchalskiego

Aleja III Nr. 57 tel. 610.

Przyjęcia: od 9-11 i od 3-7. Leczenie, plombowanie, zęby sztuczne. Ceny niskie.

KONIAK D. Z. SARADZĘWA TYFLS KAUKASKI

DLA ZNAWCÓW wyróżniające się wytwornym smakiem koniak francuskie

A. C. Meukwa & Co. Poleca Skład wódek i win

K. Krakowieckiego II-ga Aleja Nr. 24, telefon Nr. 265.

Kauzjonowane Biuro nauczycielskie Stanisławy Ligęzówny, Teatralna 26. Rekomenduje nauczycielki, froebianki, ochraniarki, bony. Biuro otwarte od 9 rano do 6 po południu.

CHZESOIJAŃSKI pierwszorządny na Częstochowę i okolice

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY WACŁAWA WESOŁOWSKIEGO — Róg II-ej Alei i Teatralnej 26. — Przyjmuje zamówienia grup i t. d. poza obrębem zakładu w fabrykach i majątkach.

Adresy firm Chrzescijańskich na cały rok 1914 za cenę 6 rb. rocznie drukowane jeden raz na tydzień przyjmuje Administracja naszego Gońca Częstochowskiego

Alchemja nowoczesna.

— Zabawni byli ci alchemicy starożytni! Nipróżno traciłi tyle czasu i trudów, aby wynaleźć eliksir uniwersalny i kamień filozoficzny.

— Nie tak bardzo zabawni, jak ci się wydaje. Wprawdzie sami nic nie zrobili, ale słusznie przewidzieli, że potomkowie ich będą szczęśliwi.

— Więc ty wierzysz w te marzenia alchemiczne?

— Spółczesność dowiodła, że miały one podstawy realne. Jest wynalazek który łączy w sobie jednoznacznie cechy eliksiru i kamienia filozoficznego.

— Cóż takiego?

— Koniak Sanstowa. Daje zdrowie i siłę, jak eliksir, a zarazem uczy mądrości życia jak kamień filozoficzny.

Krawiec męski przyjmuje wszelką robotę przerabianie, reparacje i ubranka uczniowskie **B. Kmiecik** Aleksandrowska 14 (Wały) 85

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski - Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny

WYKONYWA Rzeźby pamiątki, roboty budowlane i kościelne. CENY PRZYSTĘPNE

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Ekzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. CENY PRZYSTĘPNE

KTO CHCE TANCZYĆ DOBRZE I PRAWIDŁOWO

Niech uczęszcza do klasycznej szkoły tańców w **Kazimierza Kościelkiego** b. art. teatr. rząd. Warsz. w Częstochowie, Al. I-sza № 9 tel. 298, w lok. Stow. Rz. Przem. Przyjmują zapisy codz. od 11 r. do 2 po p. i od 6 do 9 w. na komplety zorganizowane przezemnie, jakoteż przez amatorów. Udziela lekcji w domach prywat. i zakł. naukowych. **I OSTATNI KRZYK ŚWIATA!** wyucza **Tango** na żądanie prywatnie Do nauki tańców gra pianista. **P. Rezler.**

Ryski Bank Handlowy, Filia w Częstochowie.

Il-ga Aleja № 26.
Wynajmuje w opancerzonym skarbku **KASETY STALOWE „SAFES“**
Po cenach od 12 rb. do 24 rb. rocznie zależnie od wymiara kasetki.
Dla zafatowania czynności związanych — z manipulowaniem złożonych w kasetkach walorów i sprz. odcinanie kuponów etc. i odpowiednio urządzona poczekalnia w lokalu Banku znajduje się do dyspozycji właścicieli kasetek.

VIII-mio KLASOWE GIMNAZYUM
FILOLOGICZNE MĘSKIE
Wincentego SZUDEJKO
w Częstochowie, Szkolna № 10.
Bogazym wstępnie od 10-go Stycznia.
Lekcje dn. 16-go Stycznia 1914 r.

Rozwój sił wytwórczych.

Rozwój sił wytwórczych kraju jest obecnie naszym zadaniem najważniejszym; wielu bardzo ludzi mniema, że jedyną przyczyną nędzy jest nierównomierny podział bogactwa pomiędzy ludźmi; wystarczy tylko podzielić bogactwo narodowe porównu, a nędza zniknie.

Jednakże twierdzenie takie mogłoby mieć cień słuszności (gdymby było wykonalne) tylko w stosunku bardzo nielicznych i najbogatszych krajów świata: w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz w Anglii bogactwo narodowe jest tak znaczne, że gdyby je można podzielić pomiędzy wszystkich, nędza znikłaby.

Jednakże wzrost w tych najbogatszych krajach nędzy jest następstwem nie tylko nierównomiernego podziału bogactwa, ale również nie dość intensywnego rozwoju sił wytwórczych. Nawet w Stanach Zjednoczonych i Anglii wytwarzanie nie dosięgło szczytu rozwoju. Naogół zaś jedną z zasadniczych przyczyn panującej nędzy jest nie zły podział bogactwa, lecz niedorozwój sił wytwórczych.

Według obliczeń ekonomistów ludzkość wytwarza naprz. rocznie tylko 85 miliardów kilo zboża, podczas gdy mogłaby (przy obecnym stanie techniki) wytwarzać i spożywać 300 miliardów.

Ludzkość wytwarza 12 miliardów kilo cukru, podczas gdy potrzebuje 85 miliardów.

Na to, aby przyodziać dwie trzecie ludzkości, niedostatecznie lub źle odziane obecnie, trzeba by wytwarzać 9 i pół miliardów kilo bawełny, której wytwarza się zaledwie około 4 miliardów.

A więc biedni jesteśmy dlatego, że mało wytwarzamy — zarówno w zakresie rolnictwa, jak przemysłu. Ludzkość pracuje mało, nierównomiernie, a w dodatku wiele sił traci na próżno, w dodatku traci rozmyślnie, więcej wierząc w szczęście, w przypadek, niż w pracę.

Wytwórczość jest hamowana, a bieda wzrasta, wielu bowiem ludzi przypuszcza, że dobrobyt zdobyć mogą nie pracą i przedsiębiorczością, lecz fortem. Nieliczne przykłady tych, którym się to naprawdę udało, zwiększają tylko zamęt w głowach. Pochłania też umiastwo energii epidemia niesamienności, która tak bujnie się pieni; dość powiedzieć, że około czwartej części całej swej pracy społeczeństwo zmuszone jest zużywać na walkę z niesamiennością, szalbierstwem i oszustwem.

Nasz kraj, tak ubogi w stosunku do społeczeństw zachodnio-europejskich, szczególnie potrzebuje rozwoju sił wytwórczych, wzrostu energii, przedsiębiorczości, pracy.

Nasze rolnictwo znajduje się w stanie zaniedbanym, nasza hodowla bydła jest w upadku, nasz przemysł rozwija się znacznie powolniej niż na to pozwalają warunki i szerokie rynki wschodnie, które stoją otworem, a które zabierają nam energiczniejsi i bardziej pracowici konkurenci.

Tak dłużej być nie może; jeżeli hasło stworzenia silnego rodzimego handlu i przemysłu nie ma być pustym dźwiękiem — dążyć musimy z całą energią do spotęgowania słabego dziś rozwoju naszych sił wytwórczych.

Sprawa Ronikiera.

Mowa adw. Karabczewskiego, rzecznika powódki cywilnej p. Wandy Chrzanowskiej, oskarżającej Ronikiera.

Karabczewski prosi Izbę, żeby oceniła dowody nie na zasadzie ilości, lecz jakości; krytykując zeznania świadków, dowodzi, że Ronikier bezwarunkowo 9, 10 i 11 maja był w Warszawie.

Następnie charakteryzuje postać zamordowanego, którego pamięć Ronikier usiłował skalać. Nie udało się. Ronikier ufał, że nikt nie posiada go o zbrodnię, dlatego też nieczny zamiar wprowadził w czyn. W kilka dni po zbrodni Kurnatowski zdemaskował Ronikiera, i w ciągu trzech lat ani Bóg, ani przypadek nie przyszedł mu z pomocą. Nikt nie posadzi — myślał Ronikier — mnie, arystokratę, o zbrodnię. Statystyka jednak wskazuje, że najniebezpieczniej zbrodnie w ostatnich latach spełnili członkowie rodzin arystokratycznych.

Obrona przychodzi do wniosku, że Ronikier jest bezwarunkowo zabójcą.

Mowa adw. Goldsteina obroncy Ronikiera, który szczegółowo analizuje fakty, twierdząc, że trzeba odrzucić zeznania świadków i wyrok o próbie na dokumentach — w dniu zaobciążenia Ronikier o g. 2 m. 46 pokwitował odbiór depeszy w Lublinie i to jest jego „alibi“. Zakończył adw. Goldstein mowę krytyką oskarżycieli, którzy kontrolują słowa i czyny Ronikiera, kiedy go skazano na katę; obrona porównywała czyny te do usiłowań wilka, którego gonią myśliwi i który, chcąc uniknąć śmierci, udaje zabitego, chociaż ma to tylko zaskodzenie może. Bezwzględnie przekonany o niewinności Ronikiera, prosi o uniewinnienie go.

Następnie przemawia adw. Puszkini.

TELEGRAMY.

Duchowianstwo a teatr.

Kolonja, 7. Wat. Generalny wikariusz diecezji kolonijskiej ponowił okólnik zabraniający duchownym uczęszczania do teatrów.

Zgen.

Kraków, 7. Wat. Dzisiaj w nocy zmarł tu profesor uniwersytetu Jagiellońskiego, ks. Franciszek Gabrys.

Zegadkowa śmierć saronu Helntzia.

Berlin, 7. (Wat.) Wielką sensację budzi tu tajemnicza śmierć znanego w szerokiej kołach berlińskich barona Helntzia. Znalezione go we własnym mieszkaniu niezżytego. Dotąd nie zdołano jeszcze stwierdzić, czy

zachodzi tu wypadek śmierci naturalnej, czy też zbrodnia.

Trzęsienie ziemi.

Ateń, 7. Wat. Donoszą tu o wielkiem trzęsieniu ziemi, jakie w dniu wczorajszym nawiedziło całą Pelopon. Szczęśliwie brak. Mówią o zburzonych zupełnie miastach.

Morderstwo.

Wiedeń 7. W Ruckersdorf pod Wiedniem odkryto wczoraj morderstwo rabunkowe. Właścicielką gospody, 58-letnią Teresę Rodt znaleziono w jej mieszkaniu zamordowaną. Zabito ją żelazną szufłą. Zachodzi według wszelkiego prawdopodobieństwa morderstwo w celu rabunkowym, gdyż stwierdzono brak 3000 koron. Podejrzanie zwraca się przeciw pewnemu handlarzowi domokrążnemu, którego w jakiś czas przedtem widziano w tej okolicy.

Francuska misja w Turcji.

Paryż 7. Według urzędowego doniesienia poprosił rząd Turcji Francję o nadesłanie Turcji pięciu dalszych oficerów dla zorganizowania żandarmerji w Azji Mniejszej. — Komendantem żandarmerji tureckiej w Azji Mniejszej jest, jak wiadomo, generał francuski Baumann.

Bank anstrjacki w Turcji.

Frankfurt n.M. 7. „Frankf. Ztg.“ donosi z Konstantynopola, że Bank Węgierski i Akc. Tow. handlowe otworzy w Konstanopolu filię swego banku. W tym celu przybył do Konstantynopola prezydent tegoż Tow. hrabia Antoni Karolyi.

Akt zemsty w cyrku.

London 7. W londyńskim cyrku „Olympia“, do którego znany hodowca egzotycznych zwierząt Hagenbeck dostarcza materiału zwierzęcego, zginięli wczoraj wśród objawów zatrucia dwa cenne konie, z których każdy kosztował po 20,000 mk. Kilka drogie psów rasowych również zachorowało wśród objawów zatrucia. W ubiegłym tygodniu udało się weterynarzowi tylko z wielką trudnością uratować kilka cennych egzemplarzy, pomiędzy innymi także jednego sionia. Sadzą, że chodzi o akt zemsty jednego z wydalonych ze służby urzędników cyrku.

Zamieszanie w Albanii.

Paryż 7. „Excelsior“ dowiaduje się, jak twierdzi z dobrego źródła, że ludność Epiru, dołączonego do Albanii, nie chce się przyłączyć do ruchu powstańczego. Ludność Epiru chce wybrać rząd prowizoryczny za przykładem Essada baszy. Naczelnikiem nowego rządu ma być Ismail Kemal — bej. W ten sposób istniałoby w Albanii trzy rządy prowizoryczne, mianowicie: Essad — basza na północy Ismail Kemal w centrum i rząd Epiru na południu. Książę Wied po wstąpieniu na tron będzie więc miał trudny wybór, z którym z tych trzech pobocznych rządów ma się połączyć.

Powódzie we Francji.

Paryż 7. Z Rouen donoszą, że Aube zaczęła przybierać w zastraszający sposób.

Istnieje obawa, że niebawem nastąpią takie same wylewy i powódzie jak w r. 1910. W kilku miejscach musiano już pousuwać przybrzeżne budynki. Linia kolejowa została również w kilku miejscach przerwana.

Niezadowolona Anglia.

Paryż 7. Oficjalny „Petit Parisien“ donosi według wiadomości zaczerpniętych z źródła, że rząd angielski jest wielce niezadowolony z odpowiedzi trójprzymierza na notę w kwestji rozwiązania wysp egejskich i innych związanych z nimi spraw. — Zapatrywania w kwestji wysp Anglii i trójprzymierza rozbiegają się zasadniczo. Pismo to donosi dalej że podród Venizelosa do stolice europejskich ma głównie na celu uzyskać od Rzymu, Berlina i Wiednia korzystniejsze warunki dla Grecji.

Nominacja kardynała Cassetty bibliotekarzem kościoła.

Berlin 7. Ojciec święty wyznaczył stańowskiego bibliotekarza kościoła kardynała Cassette, prefekta nauk i biskupa z Frascati. Publicznie nie została homilacja ta ogłoszona. No-

minacja ta wywołuje poniekąd pewne zdziwienie i daje powód do pewnych komentarzy, albowiem, prawdę powiedziawszy, w sferach kościoła przyznano, że na wysokie to stanowisko powołany zostanie jakiś inny kardynał, który czy to na drodze nauk filozoficznych, czy też historycznych uzyskał sobie już większą sławę. Kardynał Cassotti jest zresztą bardzo ceniony przez inne swoje zalety, które pozwoliły mu zjednać sobie sympatję tak w kołach dygnitarzy kościelnych jak też i pomiędzy klerem świeckim. Pochodzi on z rodziny rzymskiej, jest bardzo zamężny i uchodzi za bardzo wielkiego dobroczyńcę.

Sprawa hr. Mielżyńskiego.

Osadzenie w więzieniu posła do parlamentu niemieckiego, hr. Mielżyńskiego, będzie zapewne przedmiotem bardzo ciekawych obrad komisji parlamentarnej nietykalności poselskiej.

Właściwy sąd obwodowy za pośrednictwem kanclerza Rzeszy przesłał parlamentowi niemieckiemu zawiadomienie o uwięzieniu posła hr. Mielżyńskiego. Jednocześnie tą samą drogą nadesłała prokuratura parlamentowi wiadomość, że areszt, zarządzone nad osobą hrabiego Mielżyńskiego tymczasowo przedłużono. Z tego wynika, że prokuratura mniema, iż pozwolenie parlamentu na wdrożenie śledztwa przeciwko posłowi jest niepotrzebne, ponieważ uwięzienie jego nie sprzeciwia się art. 31 konstytucji Rzeszy.

W tej sprawie chodzi o to, jakie jest prawne znaczenie terminu „schwytnie“ („Ergreifung“), zawartego w tymże (81) artykule konstytucji. Definicja słowa tego jest sporna, w skutek czego parlament prawdopodobnie zajmować się nią będzie jaknajdłokładniej.

Ze sprawa hr. Mielżyńskiego dotyczy ciężkiej zbrodni ze względu na którą uwięzienie nastąpiło, to zasady nie zmienia. W interesie nietykalności poselskiej wyjaśnione być musi w każdym razie, jak tomyczek należy pojęcie „schwytnia“ („Ergreifen“) w paragr. 31 konstytucji Rzeszy zawarte.

Rozprawy odbędą się przed sądem przysięgłych w Międzyrzeczu.

Skarga wytoczona będzie nie o morderstwo, lecz prawdopodobnie o zabójstwo.

Zaklet barankowy zupełnie nowy, modny, okazynie, tania do sprzedania. Wiadomość w Administracji „Gońca Częstochowskiego“.

KAFLE i ROBOTY ZDUŃSKIE

L. NIEPRZECKI i S-ka
Teatralna № 34, Telefon № 321.

Z Wystawy Sztuki.

W pamiątkach po Norwidzie przechowała się akwaforta p. t. „Nieprzebrany grajek“, wyobrażająca gromadę tańczących śród przepieranych ław i stołów.

Na pierwszym planie z bezwładnie opuszczoną na pierś głową siedzi skrzypek. Instrument mu wypadł z ręki. Jest niepotrzebny. Tańczą bez niego...

Ta akwaforta przysłała mi na myśl, gdy wzięt pióro do skreślenia słów kilku o otwarciu nowej serji obrazów w częstochowskim salonie sztuki, a więc o otwarciu placówki kulturalno-artystycznej, która, niestety, u nas, w „kulturalnej“ Częstochowie, pełną nad i nadnadinteligencji jest — jako ów grajek norwidowski.

Dlaczego? Mógłbym odpowiedzieć na to ironicznie uwaga jednego z mych przyjaciół, który twierdzi iż gdyby w Salonie sztuki ustawiono bufet z wodą i serdelkami — ogólne zainteresowanie znacznieby wzrosło.

Będę mniej ziośliwym i miast domysłów przejdę do samej wystawy.

Otóż nowa zmiana poświęcona jest głównie Janowi Skotnickiemu, artyście o duszy wrażliwej, unoszącej się ponad zwykły szablony sumienności malarzkiej, szukającego nowych dróg i niewydeptyjanych szlaków. Wprawdzie twórczość Skotnickiego nie jest ową „Panią wśród róż” — jak Gawinowski, ani „Zaczarowaną królowią” — jak Wawrzynickiego, nie posiada tych smiałych, pewnych lotów — co w Malczewskim — tem niemniej jest ona nacechowana pięknem rozwijającego się jaszczere indywiduizmu, przebijającego jaskrawo z traktowania pejzażu, jak np. „Nad Wartą”, „Zamieć śnieżna”, „Suche trawy”, „Chmury” i „Wilja I”.

W wielu wypadkach Skotnicki traktuje pejzaż wnikliwie, jeśli się tak można wyrazić („Grupy sosen. Szary dzień”) a mimo to daje całość bardzo niepospolita, utrzymaną w nastroju.

Wszystkie bez wyjątku prace pejzażowe Skotnickiego są pełne głębi perspektywicznej, jak np. „Wilja I”, robiąca wrażenie ciągnącej się w nieskończoność rzeki.

Z kompozycyjnych prac na pierwszy plan należy wysunąć „Wieczny spoczynek”.

„Wielka pieśń” i baśń architektoniczna p. t. „Dawne dzieje” wyobrażają fragment Sukiennic na tle wieży kościoła Marjackiego, utrzymaną w tonie szmaragdowo-błękitnym.

„Wieczny spoczynek” — jest tak zagadkowym, jak zagadki pełne jest wszystko, co „na tantym brzegu”, poczynając od koloroty obrazu, kończąc na upostaciowaniu miejsca wiecznego spoczynku.

„Wielka pieśń” zdradza wpływy Vlastimila Hoffmana.

Kapitałnie wytrzymany w tonie i rysunku jest „Nastroj dworkowy”, plakatowo traktowane „Kasyno” i „Lampiony”, pełne zadziwiającej lekkości.

Obraz „Przy pianinie” nazwałbym „Hotel staroświecki” bowiem postać kobieca — zbyt włożona w głąb płótna.

Mniej udatne w pomysłach są dwa kilimy, wykonane w Zakopanem, bowiem w tego rodzaju rzeczach postacie ludzkie zbyt prędko się opatrza. Najodpowiedniejsze do kilimów są motywy z kwiatów. Za wzór posłużyć może piękny kilim p. Austenowej z malwami.

Z uzupełniających Wystawę płócien znajdujemy prace Galka — „Pasterz”, Z. Marczewskiego — „Kapitałny”, „Portret staruszk”, L. Dymitrowicza — niezwykle drobniawo opracowane „Wnętrze kaplicy na Jasnej Górze”, Stankiewiczówny — „Zima”, „Łabędzie”, „Galary”, „Szeroki Dunaj”, w Warszawie, Jacka Malczewskiego, Cytkowa i innych.

Rzeźbę reprezentuje częstochowianin p. Rudlicki.

Fel. Gembicki.

Z Radomska.

(Kor. własna „Gońca Cz.”)

Podziękowanie (list do Redakcji).

Zarząd Noworadomskiej straży ogniowej uprzejmie prosi o łaskawe pomieszczenie w swem poczytnym piśmie listy osób, które złożyły ofiarę na straż ogni. zamiast powinności Noworocznych.

P. o. Prezesa Zarządu A. Peyser.

Stanisław Szykuliński 1 rb., Pelagia Majewska 1 rb., M. Soczłowska 3 rb., Rykowski 1 rb., Filipowicz 1 rb., M. Rechterman 2 rb., A. Kuleszo 50 k., Sadowski 50 k., Pabjan Ościk 30 k., L. Bartnik 50 k., P. Fiwek 1 rb., W. Katuszewski 1 rb., W. Bugajski 50 k., F. Myśliński 2 rb., A. Ławrenczuk 1 rb., P. Wroński 20 k., Dr. Mitelman 1 rb., S. Najknon 1 rb., Dr. Julian Grabowski 1 rb., D. Fajorman 60 k., J. Wytrychiewicz 50 k., I. Lorkowski 1 rb., Dr. Rago 1 rb., J. Urbański 50 k., F. Zaleski 1 rb., W. Maciejki 1 rb., S. Blumenfeld 1 rb., A. Chaskie-

liewicz 50 k., Fr. Oczkowski 1 rb., Jan Herszkiewicz 50 k., W. Fryc 50 kop., Wańtuchowicz 50 k., A. Zylifski 1 rb., K. Boracki 1 rb., P. Generowicz 50 k., Fr. Kasiozka 50 k., S. Moszkowska 1 rb., Brzeźkowski 1 rb. 50 k., Dr. J. Kulski 2 rb., S. Szczerbański 1 rb., Romanowski 50 k., Szwedowska 50 k., Dr. Stanisławski 1 rb., Ch. Gelbard 50 k., K. Borzym 50 k., D-ta Glikman 1 rb., Kalicka 1 rb., Boddanko 50 k., L. Szewdzik 50 k., Rabinowicz 50 k., Browar „Pociecha” 3 rb. Julian Fryc 1 rb., Tencer 50 k., M. Pański 1 rb., Wł. Lipiński 50 k., Trószńska 50 k., J. Sienicki 1 rb., M. Rosenbaum 1 rb. 50 k., D. Rosenbaum 1 rb., J. Jeziór 50 k., Fortuna 1 rb., ks. Kalinowski 1 rb., ks. Znamimowski 1 rb., ks. Kochanowicz 1 rb., ks. Secemski 1 rb., ks. kan. Mirecki 1 rb., J. Goldberg 50 k., Michał Swiderski 1 rb., Kaz. Doraziński 1 rb., Surnacki 50 k., Stow. Rolnicze 3 rb., J. Jaguszewski 1 rb., J. Kaluźnicki 1 rb., J. Humblet 3 rb., Eichner 50 k., St. Warchoł 2 rb., Dr. Gurbski 1 rb., Jan Konieczny 1 rb., Konhofer 1 rb., A. Peyser 2 rb. Razem 79 rb. 20 k.

Licytacje.

W poniedziałek 12 b. m. w magistracie w Radomsku o g. 10 rano odbędzie się licytacja uszna 47 działek drzewa za leśnictwa miejskiego: Stobiecko i Bogwidów.

We wtorek 13 b.m. w magistracie w Radomsku o g. 10 rano odbędzie się sprzedaż drzewa przerobowego z lasów miejskich podzielonych na okręgi, a więc z t. zw. okręgu „Polwarki” zakwalifikowano do wycięcia 903 sztuki drzew w 42-eh kwaterach za sumę 4,620 rubli 24 kop. (in plus). W okręgu „Sucha Wieś” 575 sztuk w 40-tu kwaterach za sumę 4,959 rubli 87 kop. (in plus).

Z Zawiercia.

(Koresp. własna „Gońca Częst.”)

Odczyty.

Związek zawodowy „Metalowców” postanowił w roku bieżącym urządzać szereg odczytów popularnych z dziedziny wiedzy ogólnej. Na prelegenta zaproszony został p. E. Sokolowski. W najbliższym czasie odbędzie się odczyt p. t. „Żelazo a człowiek”.

Kary sądowe.

Za nieprzebranie przepisów obowiązujących sąd gminny skazał Szymch Bileha na 3 rb. kary. Za wypuszczenie psa na ulicę bez kagańca skazano Feliksa Karpika na 2 rb. kary. Za handel w czasie zakazany skazano Florentyna Bilnika na 5 rb., Aleksandra Muchasiewicza na 3 rb., Zofję Łącką na 2 rb. i Nuchima Szarfa na 5 rb.

Rozbiegano konie.

W ubiegłą niedzielę wieczorem para rozbieganych koni, z reżni miejscowej, na pierwszym przejeździe wpadła na szyny kolejowe i pobiegła w stronę drugiego przejazdu. Na moście „Akcyjnym” konie te przewróciły się, skąd je z wielką trudnością wydobyto. Skutkiem tego wypadku pociąg uległ opóźnieniu o cale pół godziny.

KALENDARZYK

Dziś Seweryna
Jutro Marcjana
Wschód słońca 8. 03. — Zachód słońca 4. 1.
Długość dnia 7. 49. — Przybyło 15 m.
Wiadomości historyczne.
1784 Utworzenie Ministerium Dobr państwa
1559 August III wystawia Ks. Karolowi dyplom inwestytury.

KRONIKA.

Zaślubiny.

Wczoraj we środę 7 stycznia w kościele św. Rodziny pobłogosławiony został związek małżeński panny Ludomiry Biegańskiej, córki znakomitego uczonego i cenionego lekarza dr. Wł. Biegańskiego, z p. Mieczysławem Królikowskim. Szczęść Boże młodej parze!

Ułgi dla handlu w karnawale.

Postanowienia obowiązujące o wy-poczynku normalnym przewidują pewne ulgi dla niektórych zakładów

handlowych w czasie karnawału, a mianowicie dla zakładów, handlujących żywymi kwiatami, rękawiczkami wyrobami tabacznymi, konfekcją mięską i produktami spożywczymi. Ulga ta polega na tem, iż zakłady rzeczono we wszystkie soboty i wigilie świąt w czasie karnawału mogą być otwarte wieczorem o dwie godziny dłużej, aniżeli w zwykłe dni.

Epizotcja w gubernji piotrkowskiej.

Jak wykazują dane statystyczne za październik r. u. w pow. częstochowskim dotkniętych było nosaczyną: 186 konie; w pow. łódzkim — 1233, w pow. łaskim — 121, w pow. rawskim — 406, brzezińskim — 429, radomskim — 43, ogółem — 7,924 sztuki koni; zarazą syberyjską dotkniętych było: w pow. częstochowskim — 238 sztuk bydła rogatego, w pow. rawskim — 496 sztuk, w pow. brzezińskim — 606 sztuk, w pow. łaskim — 150 sztuk, dotkniętych wsiekliżną: w pow. piotrkowskim — 125 sztuk bydła rogatego i w brzezińskim — 90 sztuk; dotkniętych różą: w pow. częstochowskim — 44 sztuki trzody chlewniej, w pow. piotrkowskim — 542 sztuki, w pow. łaskim — 53 sztuki, brzezińskim — 22 sztuki; dotkniętych jaszczurem: w pow. częstochowskim — 301 sztuk bydła rogatego, łódzkim — 202 sztuki, łaskim — 205 sztuk, brzezińskim — 2651 sztuk; dotkniętym gruclicą: w pow. częstochowskim — 274 sztuki bydła rogatego, brzezińskim — 117 sztuk, brzezińskim — 189 sztuk; dotkniętych świerzbią: w pow. brzezińskim 21 sztuk koni.

Mianowanie.

Dotychczas, że by były naczelnik powiatu częstochowskiego książe Awałow, pełniący ostatnio obowiązki nac. pow. rawskiego, mianowany został naczelnikiem powiatu mławskiego w gub. plockiej.

Chrześcijańska fabryka turebek.

Odnośnie władze gubernjalne udzieliły pozwolenia pp. Kazimierzowi Zaboklickiemu, K. Bańkowskemu i Spółce na założenie przy ul. Krakowskiej № 43 mechanicznej fabryki turebek papierowych.

„Odżydzona Ojczyzna”.

Nadesłano nam broszurkę Antoniego Werytusa p. t. „Odżydzona Ojczyzna”, obrazki przyszłości, którą dziś tworzymy”, obejmująca 32 stron druku.

Fabryka zapalek.

Grono miejscowych kapitalistów wniosło do władz podanie o pozwolenie założenia w Zagłębiu fabryki zapalek. Wobec istnienia już w kraju naszym fabryk zapalek w Częstochowie, Tomaszowie i Mszczerzowie będzie to czwarta tego rodzaju fabryka.

Spadek.

Wakuje spadek w postaci 10 morgów w Radostkowie w pow. Częstochowskim po zmarłym Jacentyemu Bartelaku. Zgłoszenia należy składać w kancelarji rejenta przy oddziale hipotecyjnym piotrkowskiego sądu okręgowego, Seweryna Żarskiego.

O karmniki dla dzicyzny.

Towarzystwo Opieki nad zwierzętami za pośrednictwem naszego „Gońca Częstoch.” apeluje do ziemian i włościan, nawołując do zakładania na polach i w lasach karmników dla dzicyzny, bowiem z chwilą znaczących opadów śnieżnych wyszukanie pożywienia dla zwierzyzny jest bardzo utrudnione. Sądźmy, iż apel nasz nie przebrzmie bez echa.

O należność za polowanie.

Odnośnie władze powiatowe poszukują mieszkańca Łaz w gm. Rokitno, Walerjana Godlewskiego, celem wywindykowania odeń 172 rb. 60 kop., jako należność za prawo polowania na gruntach należących do m. Częstochowy.

Kary meldunkowe.

Za nieprzebranie przepisów meldunkowych skazano administracyjnie Pawła Kączanko na 10 rb. kary lub 3 dni aresztu.

Dokumenty hakaty.

„Dziennik Berliński” nie przestraszony weale wytoczonym mu przez prokuratorję pruską procesem o kradzież dokumentów, demaskuje w dalszym ciągu zakulisowe roboty hakatyizmu. Oto nowe fakty:

Ze „Ostmarkenverein” jawnie i polknie usiłują oddziaływać na usposobienie cesarza Wilhelma, o tem chyba nikt nie wątpił.

Obecnie jednak mamy w ręku dowód niezbity: jest to list dziękczynny tajnego gabinetu ces. Wilhelma do zarządu hakatystów za przesłanie książki „Niemieckie kresy wschodnie”.

Na dzieło to, wydane przez „Ostmarkverein”, dotychczas prasa polska nie zwróciła dostatecznej uwagi. Iot się ono netykło od oszczerstw mianowanych na polaków i ich przeszłość, lecz pełne jest ono bezwstydnymi atakami na Kościół katolicki i jego duchowieństwo.

Dalej mamy obszerny spis firm czysto niemieckich, polakożerczych, które, dla otumanienia polskiej publiczności, na towarach przeznaczonych do krajów polskich, kładą godła czysto polskie, jak naprz. „Czołem”, „Sokol”, „Swój do swego” i t. p.

Z Warszawy.

Poświęcenie nowego mostu i wiaduktu.

„Warsz. Dniw.” donosi, że w niedzielę dokonano poświęcenia nowego mostu i wiaduktu w obecności przedstawicieli władz wojskowych i cywilnych z gen.-gubernatorem gen.-adju-tantem na czele. Obecni byli również konsulowie zagraniczni. Poświęcenia dokonał biskup prawosławny, Josaf, wraz z duchowieństwem. W uroczystości uczestniczyli oddziały wojsk z wkiestrami.

Z Cesarstwa.

— 146 ofiar śnieżycy.

7 Tuli telegrafują do „Rus. St.”: śnieżycy, srocząca się od kilku dni w całej gubernji tulskiej, spowodowała obrzydliwą liczbę ofiar.

Na szosach i drogach polnych znajdująwane są wozy i bryczki w których jest po kilku i kilkunastu zmarzniętych na śmierć podróżnych: zmarzli oni skutkiem tego, że konie padły w drodze.

Ogółem w gub. tulskiej naliczono 135 ofiar śnieżycy.

W gub. saratowskiej pod miastem Wolskim zmarzło na śmierć podczas burzy śnieżowej 11 włościan.

Wystawa Sztuk Pięknych

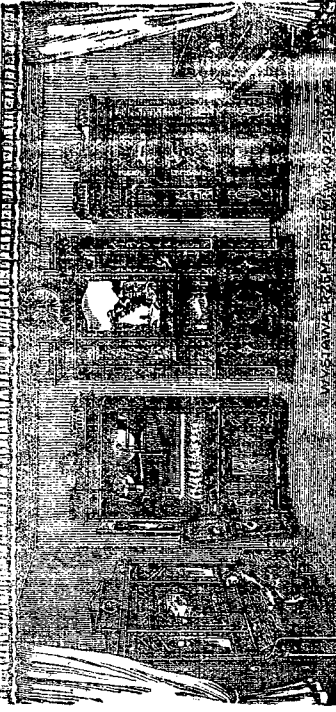
w Częstochowie, Teatrna N-r. 11.
otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w obótę niedzielę i święta do g. 8 wieczorem

PERFUMERJE
w wielkim wyborze krajową i zagraniczną
Poleca: skład materiałów aptecznych i farb
Wacława ORŁA
w Częstochowie, III Aleja 46.

Chrześcijańska pracownia Czapek i Kapeluszy „POLONIA”
Częstochowa, 2 Aleja №19,
gdzie teatr Paryski. Poleca: czapki uniformowe, cywilne zimowe męskie po 45, 65, 95 i wyżej i dziecięce po 25, 35, 45, 65 i wyżej oraz kapelusze różnych gatunków najnowszych fasonów po najniższych cenach,

Ujęcie gry na skrzypcach, przygotowane do Konserwatorium. Szkolna 8 m. 7. Wł. Boguski.
Wczoraj Sklep
w poludnie w drodze do parku, w Asi 5-ty agucytronia, jest do strabonowa muflet biala baranowa. Znacząca rasy odnie w Alejach, wiadomości nieść do Adminal. Czeńca. w Adm. Gońca.

DOM ARNDLOWY
ŻDZISŁAW RYLSKI
 Główny 43 20
 Telefon 83
 Czesiołowian

Orkiestrony i Pianina
 Automatyeczne
 Cigitarowe, sprężynowe i elektryczne
 Stale na składzie.

40 DNI 40

Bezpłatnie!!

Nie się nie nauczy w przeciągu 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po niemiecku, francuzku i sacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wszystkie inne reklama) temu zwracamy pieniądze. Cena samouczka jednego języka w przes. za pobr. poczt. 1 rb. 10 k., 2-ch 1 rb. 90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obstaunki wypełnia jedyny skład na całą Rosję: St. Petersburg, Peterb. Storona, Bolszaj per. 56. **J. K. PETERS.**

40 DNI 40

Servus

Najlepsza pasta do obuwia

Żądać wszędzie

ORYGINALNA W BIAŁYCH BLASZANKACH
 Fabryki Tow. Akc. Zaid. Chem. Lubczyński i Ska
 Reprezentant: Gustaw Ropenthal, Warszawa Zabite 9

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE
B. Wiśniewski i S-ka
 II-ga ALEJA № 32. — TELEFON № 588.
 Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Przed użyciem. Po użyciu.

Tak nadzwyczajną zmianę wywołuje KOLA-DULTZ

najlepsza naturalna pożywka dla mózgu i systemu nerwowego.

Uposobienie, działalność umysłowa, jak i w ogóle każda inna, oraz każde poruszenie ciała zależne są od mózgu.

Oslabienie, apatia, wyczerpanie, osłabienie nerwów, oraz ogólna bezsilność są oznakami braku energii życiowej. Ktokolwiek chce czuć się zdrowym rzeźkim oraz cieszyć się pełnią władz umysł, i fizycznych jako dobrą paewmą, a pracę i wszelkie trudy życiowe jako przyjemność odczuwać, ten i ciał zżywa Kola-Dultz. Jest to naturalna pożywka dla mózgu i nerwów naigłająca i odmładzająca jednocześnie krew i będąca w ten sposób źródłem i ciał nowej siły dla wszystkich organów ciała.

KOLA-DULTZ przywraca chęć do życia i pracy, oraz uczucie młodości wraz z jej zdrowiem i energją, które są rekojmją powodzenia szczęścia.

Przy codziennem zazywaniu przez jakiś czas Kola-Dultz, nerwy się wzmacniają wszelkie osłabienie ustępuje, a zdrowie i siły powracają niezwłocznie.

KOLA-DULTZ zalecana jest przez powagi lekarskie całego świata i stosowana w szpitalach i sanatoriach dla nerwowych.

Proszę żądać KOLA-DULTZ bezpłatnie.

Teraz daje każdemu możliwość wzmocnienia nerwów. Wystarczy napisać karty pocztowej z podaniem dokładnego adresu, aby otrzymać **BEZPŁATNIE** i **FRANKO** ilość **KOLA-DULTZ** wystarczającą do wypróbowania zdumiewającego działania tego środka. Gdy skutek okaże się zadawalniającym, natenczas prosimy uprzejmie o łaskawe zaszczycenie nas zamówieniem. Prosimy o ząządanie próby natychmiast zanim W.Pan nie zapomni o swym zamiarze wypróbowania naszego **KOLA-DULTZ**.

Akc. Tow. „Powazeczna Fabryka Przetworów Chemicznych w Budapeszcie”. Oddział na Królestwo i Cesarstwo Warszawa, Nowy Świat № 52. Oddział 135.

WYKŁADY RULINARNE ZA POMOCĄ SAMOUCZKA.

Kompletny kurs do samodzielnej nauki „Kuchnie mięsna i postna”, około 1000 przepisów potraw, napojów, ciast kompotów, konfitur, deserów, pasztetów i t. p. 300 stronice ozdobnego druku. Cena z przesyłką za zaliczeniem pocztowym rb. 2 k. 60. **RADY**, jak prowadzić wzorowo gospodarstwo domowe, przepisy na oszczędne i pożywne obiady, wraz z dodatkami, jak należy krajać mięsa, upiększać stoły i ubierać półmiski, około 100 str., z ilustracjami. Cena rb. 1 k. 20. Oba wydawnictwa razem rb. 3 k. 35 (można nadsył. markami. Z zamówieniami należy zwracać się, jedynie do **J. A. PETERSA**, Petersburg, Petersburskaja) stor. Bolszaj prosp. 56

Restauracja Nowootworzona A. KOWALSKIEGO

w Częstochowie II-a Aleja № 28.

Poleca bufet zaopatrzony w różne zakąski i trunki oraz, piwo na szklanki lub w butelkach, także jedzenia na poroje, obiady smaczne codzien. i fiaki w niedziele i czwartki. **Geny umiarkowane. Lokal przyzwoicie urządzony.**

Najlepsze Pieczywo 2 razy dziennie z piekarni E. Makowskiego II-ga Aleja Nr. 36. w Częstochowie.

Karnety Balowe

ZAMAWIAC NAJLEPIEJ u **WILKOSZEWSKIEGO** II-ga Aleja № 38, — Telefon № 50.

Hurtowa i detaliczna sprzedaż pocztówek różnych wydawnictw krajowych i zagranicznych po cenach najprzystępniejszych p. f. **M. Baumert** w Częstochowie, ul. Dojazd 17. vis à vis D. Z. W. W. Uwaga! skład zaopatrywany w ciągle nowości i posiada wielki wybór za gotówkę 5% z konta

A. DĘBICKI Geometra przysięgły
 Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602.
 Wykonywa wszelkie roboty miarnicze.

Potrzebny zaraz ekspedjent z nauką do interesu handlowego. Wiadomość w Gołou. 1975.

Sklep spóź wższy do spracowania z powodu choroby żony II A'aja 24 róg Teatralne. 1972.

Zginął patent Marcin Cioch właściciela piwiarni przy ul. Rynek Wieluński 5.

Fortepian niedrogo do sprzedania ul. Krakowska Nr. 28 m. 27. 56

Zginęła książeczka oszczędnościowa Częstochowskiego Towarzystwa Poż. Oszczędn. 5162.

Sprzedz hurtowa śmietany ryborowej Garniec 1 rb. 20 k. ul. Krakowska 35

Pojady wce i połdne pokoje umiłowana do wższyn wspólnie mieszkanie i Robiety intelligenz na dobrych warunkach 3 A'aja 60

Do wynajęcia Dojazd 19 Sklep z mieszkaniami także 2 pokojowe z kuchnią. 14

Mieble stoły, krzesła, biurka, lustra, toalety, kredensy, szafy, bielizniarki otomany, etażerki wybór wżsny I A'aja 12 Gliński Pianino używane tanio do sprzedania. 26-

Pianino tanio sprzedaje Teatr Atoma Mokra Nr. 14

Sklep kolonialno-spożywczy w dobrym punkcie na przystepnych warunkach do sprzedania. wiadomość 3 A'aja 53. Sklep. 57-

Sprzedam Skład piwa. wiadomość Dojazd 17 m. 4.

Jedyny sklep bez konkurencji do sprzedania wiadomość w Gołou. Nr. 10-

Oddam 3500 rb. na I numer M. polski. Adres Herby Posteranta S. P. -

Fortepiany i pianina Fabryki C. M. Schredera dostawoy 5 Dworów Cesarskich i królowskich Licencyj konserwatorjum Muzycznych i pierwszorzędnych polecam A. Gliński I A'aja 12 Cz. stobow. wa. Firma Egzypt. od 1885 roku.

Oddam w czterzawę piekarnię przy sklepie spółkowym w Herbach Ruskich Komora, także potrzebny zarządzający lub ekspedjentka. N. r. 24.

Sklep Kolonialno-spożywczy, i dystrybuca, jest do sprzedania za przystępną cenę w Alejach, wiadomość w Admini. Gołou. N. r. 021 -

POLECA ze SKŁADU:

Artykuły elektrotechniczne dla instalacji i oświetlenia.

LAMPKI METALOWE OSZCZĘDNOŚCIOWE „OSRAM” — LAMPKI WĘGLOWE — MOTORY i WENTYLATORY „TINOL” DO LUTOWANIA. — Rurki izolacyjne BERGMANA ołowiane i mosiężne.

Kierownik Literacki F. J. Galiński